

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Fakultní základní škola Pedagogické fakulty UK,
Praha 13, Trávníčkova 1744**

Trávníčkova 1744, 155 00 Praha 5 - Stodůlky

Identifikátor školy: 600 038 181

Termín konání orientační inspekce: 28. - 30. ledna 2002

Čj.	019 66/02-5153
Signatura	oa5cv115

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola je příspěvkovou organizací, jejím zřizovatelem je MČ Praha 13. Byla postavena v komplexu bytové výstavby Jihozápadního Města, v provozu je od září 1985. K datu 30. 9. 2001 škola vykazovala 798 žáků v 31 třídě. Dle aktuálního rozhodnutí o zařazení do sítě škol č.j. 24 416/2001-21 ze dne 26. září 2001 škola sdružuje s účinností od 1.7.2001 základní školu s kapacitou 926 žáků, školní družinu se 175 žáky a školní jídelnu s kapacitou 1 150 jídel. Škola realizuje vzdělávací program č.j. 16 847/96-2 Základní škola. Na 2. stupni se žáci v 5 třídách vzdělávají podle učebního plánu č.j. 21 968/96-22 s rozšířeným vyučováním matematiky a přírodovědných předmětů, ve 2 třídách podle učebního plánu č.j. 29 738/96-22 s rozšířeným vyučováním tělesné výchovy a ve 3 třídách podle učebního plánu č.j. 21 970/96-22 s rozšířeným vyučováním výtvarné výchovy, ve kterých je část tříd vyučována podle učebního plánu č.j. 211 969/96-22 s rozšířeným vyučováním hudební výchovy. Na 2. stupni je pravidelně nárůst počtu tříd způsobený příchodem žáků z okolních neúplných škol (zejména ze ZŠ Chlupova, kde se učí podle vzdělávacího programu Obecná škola) a profilací některých tříd. K největším proměnám vybavenosti a celkového rozvoje školy došlo v letech 1991-2001, kdy byla vybudována počítačová a internetová učebna, biologická laboratoř, odborné učebny hudební i výtvarné výchovy a jazykové učebny. Celkovou rekonstrukcí prošla školní jídelna a především školní sportovní areál. V roce 2000 se stala škola Fakultní ZŠ Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy.

Předmětem orientační inspekce bylo posouzení úrovně vzdělávání a výchovy na 2. stupni v profilových předmětech, českém jazyce a literatuře, anglickém jazyce a efektivitě čerpání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a využití ve sledované výuce.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk

Časová dotace i obsah učiva jsou v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Mluvnice, literatura a slohový výcvik jsou zastoupeny rovnoměrně a přiměřeně. Vyučující pracují se dvěma řadami učebnic, schválených MŠMT. Podrobně zpracované tematické plány respektují osnovy.

Všech šest učitelek má odbornou i pedagogickou způsobilost. Vyučují v kmenových třídách, které s výjimkou jedné vyhovují psychohygienickým požadavkům. Třídy zdobí květiny, nástěnné výukové obrazy, někdy výtvarné práce žáků. Žáci ve spolupráci s třídními učiteli sestavují informační nástěnky. Školní nábytek je postupně obnovován. Ve vybavení kabinetu českého jazyka jsou určité rezervy. Obsahuje pouze omezené množství nástěnných výukových obrazů, slovníků, knih a magnetofonových nahrávek, takže ve sledované výuce, s výjimkou hodiny literatury, názorné pomůcky nebo didaktická technika chyběly. Žákovská knihovna ve škole není. Pozitivem je možnost procvičování učiva ve dvou počítačových učebnách.

Hodiny mluvnice byly správně strukturovány, jednotlivé činnosti se často střídaly. Učitelky používaly převážně slovní metody a frontální vyučování. K souvislému vyjadřování, a tím k pěstování dovednosti správně a kultivovaně používat mateřský jazyk, měli žáci příležitost jen občas. V jazykovém vyučování převládala aplikace znalostí mluvnických pravidel. Dostatečný prostor byl vyčleněn procvičování pravopisu a gramatiky písemnou i ústní formou, u žáků nejvyššího ročníku to byla korektura textu. Důraz na logický aspekt se objevoval v jazykovém

a zejména pak ve větěném rozboru. Pozornost byla věnována porozumění odborných výrazů. Nové učivo bylo vysvětlováno převážně monologickou metodou, částečně doplněnou metodou dialogickou. Pro objasňování věcného a mluvnického významu slov zvolila učitelka praktickou metodu výtvarného znázornění. Žáci aktivně analyzovali problém a se zaujetím vyvozovali obecné závěry. Žákovské písemnosti měly tradiční formu a přiměřený rozsah. V hodině literatury se žáci aktivně seznamovali s literárními žánry a formami. V návaznosti na učivo mohli uplatnit své poznatky a osobní zkušenosti ze života. Výběr kvalitních autorů poezie a ukázek z jejich literárního díla přispěl k utváření čtenářského vkusu žáků a k rozvoji emoční stránky jejich osobnosti. Četba úryvků a přednes krásné literatury rozvíjely komunikační dovednosti a kulturu mluveného projevu. Ve třídách jsou také žáci se specifickými poruchami učení. Učitelky v součinnosti s výchovnou poradkyní a PPP pro ně vypracovaly individuální plány, spolupracují s rodiči. Ve sledované výuce však individualizované a diferencované vyučování nebylo téměř zaznamenáno.

Motivace se týkala zejména zajímavého způsobu zpracování daných úkolů - mluvnická rozcvička, korektura textu, oblíbení autoři knih pro děti. V literatuře využila učitelka mezipředmětových vztahů k posílení citového pouta k matce a k prohloubení znalostí ilustrátorů knih pro děti. Učitelky motivovaly žáky také pochvalou. Hodnotily je převážně slovně, čímž je podněcovaly k další aktivitě, závěrečné zhodnocení hodiny však nebylo pravidlem. Klasifikace v žákovských knížkách je přiměřená, občas chybí hodnocení činností v literatuře a slohu. Sebehodnocení se vyskytlo při kontrole práce na korektuře a po mluvnické rozcvičce.

V hodinách vládla příjemná atmosféra. Učitelky při všech činnostech respektovaly osobnost žáka a dbaly na zvyšování úrovně verbální i neverbální komunikace. Podporovaly aktivitu a spontánní vyjadřování vlastních názorů žáků. Měly k žákům klidný přístup a partnerský vztah, založený na vzájemné důvěře.

Příprava a plánování výuky má nadprůměrnou úroveň, personální podmínky jsou vynikající, materiální podmínky průměrné. Organizace, formy a metody jsou velmi dobré, v motivaci a hodnocení výrazně převažují pozitiva, interakce a komunikace mají nadprůměrnou úroveň.

Kvalita výuky v českém jazyce je velmi dobrá.

Anglický jazyk

Časová dotace, stejně jako členění učiva a stanovení cílů v jednotlivých ročnících jsou v souladu s učebním plánem a osnovami. Předmětová komise pracuje účelně, mimo jiné vyhlašuje různé soutěže, teoreticky připravuje vystoupení žáků pro veřejnost a kontroluje plnění funkčně sestavených tematických plánů. Žáci osmých tříd mají možnost navštěvovat nepovinný předmět anglická konverzace.

Z pěti učitelek vyučujících jazyk na 2. stupni splňují tři podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, jedna má pouze odbornou způsobilost a jedna podmínky odborné a pedagogické způsobilosti nespĺňuje. Každá vyučující učí ve své jazykové učebně. Učebny jsou vybaveny audiovizuální technikou, kvalitním nábytkem, všechny jsou účelně vyzdobeny plakáty, nástěnkami s přehledy gramatiky a mapami anglicky mluvících zemí. Ve dvou učebnách byly vystaveny také práce žáků jako velmi vhodný motivační faktor. Pro výuku jazyků je podle harmonogramu využívána počítačová učebna. Škola vlastní výukový program navazující na používané učebnice schválené MŠMT, učitelky jej pravidelně zařazují do výuky.

Z pěti zhlédnutých vyučovacích jednotek byly dvě příkladně připravené. Obsahovaly metody

a formy odpovídající modernímu pojetí výuky. Žáci byli vedeni k tomu, aby se aktivně podíleli na výuce a učili se aplikovat učivo při běžných životních situacích. Pracovali ve dvojicích nebo skupinách, demonstrovali vědomosti a dovednosti při úkolech, kde uplatňovali svou tvořivost a fantazii (psaní dopisů, příprava rozhovorů aj.). Hodiny byly prokládány relaxačními chvilkami s jazykovými hrami. V těchto hodinách byl přístup žáků k předmětu velmi pozitivní a jejich znalosti byly výjimečné. V dalších hodinách se projevila buď absence úkolů podněcujících samostatnou tvořivost nebo absence relaxačních chvil, formy výuky byly někdy omezené na frontální vyučování a žáci pouze odpovídali na návodné otázky. Jedna vyučující nepoužívala magnetofonové nahrávky rodilých mluvčích. V těchto hodinách již nebyly znalosti žáků na tak vysoké úrovni, ale žáci byli schopni spontánně reagovat v cizím jazyce. Všechny učitelky výborně ovládají anglický jazyk a kromě jedné z nich v něm i vedou hodiny.

Učitelky motivovaly žáky v úvodu hodin tím, že jim zdůraznily nejdůležitější a nejzajímavější úkoly, které je čekají, případně je upozornily na možnost zařazení oblíbených činností (jazykové hry, písně apod.) v průběhu vyučování. Většinou využívaly klasifikaci jako pozitivní motivaci, ojediněle se sklonem k přílišné toleranci. Na opravu chyb a zpětnou vazbu byl vždy kladen důraz. Četnost klasifikace v žákovských knížkách poskytuje rodičům dostatečnou informovanost o prospěchu.

Vztah všech učitelek k žákům byl kamarádský a umožňoval komunikaci založenou na vzájemné důvěře.

Plánování výuky je nadprůměrné. Personální podmínky jsou velmi dobré stejně jako materiální a psychohygienické. Použité formy a metody mají spíše nadprůměrnou úroveň. Motivace a hodnocení i interakce a komunikace vykazují výraznou převahu pozitiv.

Výuka anglického jazyka je velmi dobrá.

Matematika

Vyučování probíhá v souladu s učebními plány zvoleného vzdělávacího programu. Ve všech ročnících je aspoň v jedné třídě uplatňován učební plán pro třídy s rozšířeným vyučováním matematiky a přírodovědných předmětů. Týdenní dotace vyučovacích hodin jsou ve všech třídách dodrženy. Ve škole je ustavena předmětová komise matematiky, která je funkční. Zabývá se kontrolou plnění osnov, řešením aktuálních problémů výuky, přípravou a částečně i analýzou písemných prací, organizováním matematických soutěží a materiálním vybavením včetně užívání počítačových pracoven. Všichni učitelé mají podrobně zpracované tematické plány učiva. Ojediněle není plně respektováno vhodné časové rozvržení aritmetického a geometrického učiva. Stanovené výukové cíle ve sledovaných hodinách byly reálné, odpovídaly aktuálnímu stavu tříd a učebním osnovám.

Sledovanou výuku zajišťuje celkem šest pedagogů, všichni mají úplnou odbornou a pedagogickou způsobilost. Zvolené řady učebnic umožňují kontinuální výuku matematiky. Kromě běžných pomůcek, např. matematicko-fyzikálních tabulek, pracovali žáci s kapesními kalkulátory, výjimečně bylo využíváno materiálu (soubor cvičení) namnoženého vyučujícím. Výuka matematiky probíhá v kmenových třídách, většina z nich je vybavená novým nábytkem a je standardně vyzdobená. Vyučující mají možnost dle předem stanoveného rozpisu pracovat se třídou v jedné ze dvou pracoven vybavených počítači a kvalitním softwarem. Kabinet matematiky je vybaven standardním způsobem, ale jednotliví vyučující mají omezenou možnost si pomůcky pravidelně půjčovat.

Výuka byla vedena ve většině sledovaných hodin převážně frontálně, pouze ojediněle bylo zařazeno skupinové vyučování. Struktura všech hodin byla přizpůsobena úrovni žáků. Ve třídách s rozšířeným vyučováním matematiky byla patrná vyšší náročnost po stránce kvantity

i obsahové kvality řešených úloh. Někdy byly používány postupy stereotypní. Opakování a procvičování učiva bylo vhodně kombinováno s rozšiřováním o nové poznatky, poskytovalo oboustrannou zpětnou vazbu, někdy byla zřetelná i práce s chybou. Některé učitelky kladly návodně položené otázky, které žáky vybízely k jednoslovným odpovědím. Ve značné míře bylo respektováno individuální tempo při samostatné práci. Vyučující využívali různé metody práce: samostatné řešení úloh, řešení problémů, hledání alternativních možností. Výrazným pozitivem jedné hodiny bylo nenásilné zařazení kooperativních prvků při probírání nového učiva. Jeden žák s pomocníkem modeloval na magnetické tabuli jednotlivé sčítance a vzniklý součet, další žák-zapisoval výsledky, které pak dokázali společně zobecnit. Zadávané domácí úkoly vycházely z učiva probíraného v hodině a byly vhodně volené.

Úvodní motivace spočívala převážně ve zřetelně formulovaném cíli a popisu průběhu hodiny. Motivační a aktivizující prvky byly zařazovány obvykle v průběhu hodin, kdy vyučující využívali pozitivní motivační hodnocení a sebereflexi žáků. Pouze zřídka se objevily prvky vzájemného hodnocení a sebehodnocení žáků. Někdy bylo, z časových důvodů, opomíjeno závěrečné shrnutí hodiny a celkové zhodnocení práce. Klasifikace výkonů jednotlivých žáků byla ojedinělá, ale přiměřená. Sešity jsou vyučujícími kontrolované, chyby většinou vyznačené. Grafická úroveň odpovídá možnostem žáků.

Verbální i neverbální projev vyučujících byl otevřený, pouze ojediněle se objevila nervozita, která se odrážela částečně v práci žáků. Žáci užívali, přiměřeně věku, odbornou matematickou terminologii, včetně specifických zápisů. Při práci žáků u tabule vyučující většinou vyžadovali slovní doprovod. Rozvoj komunikačních dovedností byl pozitivně ovlivňován společně prováděnými rozborů příkladů a častou možností diskuse - např. o vhodnosti alternativního řešení. Téměř ve všech hodinách panovala příznivá atmosféra, která byla ovlivněna vstřícným přístupem vyučujících k žákům.

V kvalitě plánování a přípravě výuky se vyskytly drobné a formální nedostatky. Podmínky výuky jsou spíše nadprůměrné. Organizace, metody a formy výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace se v jednotlivých případech různily, celkově převažují pozitiva.

Výuka matematiky má velmi dobrou úroveň.

Přírodovědné předměty (chemie, přírodopis, zeměpis)

Časové dotace předmětů jsou v souladu s učebními plány stanovených profilací. Pedagogové vypracovali převážně stručné tematické plány na základě používaných učebnic, vřazeny a realizovány jsou laboratorní práce z chemie i přírodopisu, v zeměpisu jsou v některých třídách plánovány exkurze a vycházky, zařazení cvičení v terénu chybí. Bezprostřední příprava jednotlivých hodin je velmi pečlivá, je z ní patrná znalost materiálních možností i podmínek daných tříd. Předmětové komise všech tří předmětů se zabývají vhodností učebnic, přípravou olympiád, koordinací činností v pracovnách a vybaveností pomůckami, své poznatky a požadavky předávají vedení školy. Kladem je práce s pracovními listy, vážne předávání odborných časopisů mezi jednotlivými vyučujícími.

Výuku předmětů zajišťuje osm většinou zkušených vyučujících, jeden je bez odborné a pedagogické způsobilosti. Chemie a část hodin přírodopisu se vyučuje v pracovně vybavené laboratorními stoly s rozvody plynu a vody. Pracovna přírodopisu je polooborná, slouží převážně výuce devátého ročníku v návaznosti na sousedící kabinet s uloženými bohatými mineralogickými a petrografickými sbírkami. Výuka zeměpisu probíhá v kmenových třídách. Všechny místnosti jsou vybavené vhodným nábytkem, výzdoba je estetická, funkční a aktualizovaná vzhledem k probírané látce. Učitelé i žáci dbají na hygienu prostředí, větrají a regulují osvětlení. Každý z uvedených předmětů má vlastní kabinet pro uložení pomůcek

a sbírek. Materiální vybavenost je v přírodopise a chemii přiměřená, učitelé doplňují v hodinách začleněné školní pomůcky používáním vlastních sbírek, postupně nashromážděných materiálů a literatury. Pro zeměpis je dostatek aktualizovaných nástěnných map i školních atlasů, chybí obrazový nebo jiný dokumentační materiál. Moderní audiovizuální technika je instalovaná a používaná ve výuce. Do počítačů jsou pro všechny přírodovědné předměty instalované vhodné výukové programy, které žáci využívají většinou při zájmové činnosti.

Při realizaci cílů výuky ve třídách všech programových profilací převládá frontální vyučování, někdy doprovázené skupinovými aktivitami nebo prací jednotlivců a ukončené v závěru zadáním domácí práce. Učitelé využívají při prezentaci látky slovní metody ve spojení s demonstrací nebo laboratorní činností. I když použití těchto metod je z hlediska jedné vyučovací jednotky poměrně stereotypní, v kontextu sledu předmětů a střídání osobností vyučujících je pro žáky vyučování jako celek přiměřeně pestré. Negativem slovních metod v části výuky je časté zapojení stále stejných pomůcek (učebnice, atlas). Při použití praktických metod žáci prokazovali zaujetí, disciplínu a schopnost spolupráce. Organizačním pozitivem je snaha vedení školy zadávat suplování za nepřítomné odborně způsobilým učitelům téhož předmětu. Žákovským písemnostem je věnována většinou náležitá pozornost, systém zápisů je u jednotlivých vyučujících různý. Žákům je zpravidla ponechána možnost dotvářet záznamy podle vlastního uvážení.

V úvodu sledovaných hodin vyučující často motivují žáky seznámením s cílem a stavbou hodiny. Dalším motivačním prvkem je využití žákovských zkušeností, v části hodin vhodné vřazení atraktivních činností, materiálů a pomůcek. V menší části hodin vedla delší expozice téže formy výuky k poklesu aktivity a zájmu žáků. Evaluace klasifikací se záznamem do žákovských knížek je častá a dává rodičům dobrý přehled o aktuálním hodnocení jejich dítěte, i když v průběhu sledovaných hodin nebyla klasifikace častěji zařazována. V části hodin chybělo hodnotící závěrečné shrnutí.

Výuka probíhá v klidné a vstřícné pracovní atmosféře, pravidla komunikace mezi žáky a pedagogy jsou daná, jasná a akceptovaná. Osobnost žáků je respektována. Jejich vzájemná interakce je kultivovaná, i když ji styl části hodin bez zařazení kooperativních prvků učení výrazněji nepodporuje.

Plánování a příprava výuky jsou nadprůměrné i přes rezervu ve větším plánovitém využití specifických daných různými profilacemi tříd v rámci ročníků. Personální, psychohygienické a materiální podmínky jsou v souhrnu velmi dobré. Negativa a pozitiva účelnosti a vhodnosti použitých metod, forem a organizace práce jsou téměř v rovnováze. Účinnost motivace a způsoby hodnocení mají průměrnou kvalitu. Úroveň spolupráce a komunikace je spíše nadprůměrná.

Kvalita výuky přírodovědných předmětů je celkově i přes konstatované drobné nedostatky velmi dobrá.

Hudební výchova

Vyučování respektuje osnovy zvoleného vzdělávacího programu, probíhá v souladu s učebními plány. Ve třech třídách mají žáci možnost se podle svých předpokladů a zájmů profilovat v oblasti hudební nebo výtvarné výchovy. Týdenní dotace vyučovacích hodin jsou ve všech třídách dodržovány. Učitelky mají zpracované tematické plány, které nezahrnují podrobnější rozpis jednotlivých složek předmětu. Samostatná předmětová komise nebyla ustavena vzhledem k absenci plně kvalifikovaného pedagoga, ale je součástí estetické komise. Vyučující spolupracují neformálním způsobem zejména v oblasti užívaných pomůcek, organizování vystoupení, soutěží a návštěv koncertních akcí. Stanovené výukové cíle sledovaných hodin

byly převážně přiměřené k aktuálnímu stavu jednotlivých tříd, bezprostřední příprava vyučujících na jednotlivé hodiny byla kvalitní.

K výuce je využíváno většinou pracovní hudební výchovy, která je funkčně a esteticky vybavená. K dispozici je tabule s notovou osnovou, přehrávač CD a MC, televize, video, pianino, přenosný klávesový nástroj a orffovský instrumentář. Pouze výjimečně probíhá výuka v kmenové třídě, do které si vyučující v rámci možností pomůcky přenáší. Kabinet je vybaven mimo standardních pomůcek také zpěvníky "Já, písnička", které jsou užívány jako doplněk k učebnicím, kterými není škola vhodně vybavená. Vyučování bylo sledováno u dvou učitelek, obě mají pedagogickou způsobilost.

Struktura sledovaných hodin odpovídala stanoveným výukovým cílům, v jedné z nich ale tyto cíle neposkytovaly žákům prostor pro plný rozvoj jejich hudebních aktivních činností, převažovaly prvky naukové a poslech hudby. Dvě ze sledovaných hodin byly naopak velmi pestré, s maximálním zapojením žáků v průběhu celé hodiny. Výrazným pozitivem sledované výuky bylo vědomé rozvíjení hudební představitosti, kdy byli žáci vedeni k citlivému vnímání hudby a obohacování znalostmi z oblasti hudební teorie. Při výuce byl také pozorován uvědomělý rozvoj rytmického cítění s využitím orffovského instrumentáře. Kvalita celkového muzikálního projevu skupiny žáků, kteří se profilují v oblasti hudební výchovy, byla na vysoké úrovni, odrážela se v ní pestrost užívaných metod a forem práce (např. efektní rytmické rozezpívání, práce s částí partitury v souladu s ukázkami jednotlivých nástrojů, prvky vícehlasého zpěvu, jednoduché nástrojové skupiny).

Prvotní motivace byla částečně nahrazena seznámením s cílem hodiny, objevila se i návaznost na mezipředmětové vztahy (např. literatura - A. Jirásek, O. Pavel, zeměpis - řeky). Učitelky často vycházely ze zkušeností žáků v praxi, zejména při diskusích o koncertech a vlastní aktivní hudební činnosti. Ve značné míře se snažily podporovat důvěru žáků ve vlastní schopnosti. V jedné z hodin byl patrný akcent na důležitost ukázněné práce, která je při společném "muzicírování" nezbytná. Obě učitelky vedly žáky k sebekontrolě.

Ve všech sledovaných hodinách panovala příznivá atmosféra, žáci byli vhodným způsobem povzbuzováni. V případě výjimečného porušení dohodnutých pravidel jednání řešily učitelky vzniklou situaci s pedagogickým taktem, jejich přístup k žákům byl vstřícný, založený na vzájemné důvěře při respektování osobností, což se projevilo i ve většině sledovaných hodin při jejich závěrečném hodnocení.

V kvalitě plánování a přípravě sledované výuky se vyskytly drobné a formální nedostatky. Podmínky výuky jsou spíše nadprůměrné, kvalita výuky není absencí odborné způsobilosti dotčena. Oblast organizace, jednotlivých metod a forem práce je celkově nadprůměrná. V motivaci a hodnocení i interakci a komunikaci převažují pozitiva.

Výuka hudební výchovy má velmi dobrou úroveň.

Výtvarná výchova

Časová dotace je v souladu s učebními dokumenty. Koncepce výtvarné výchovy má osobitou modifikaci vzhledem k založení vyučujících. Tematické plány respektují osnovy, osobnost a individuální tempo žáků. Jsou zpracovány velmi podrobně, součástí jsou teoretické poznatky a vývoj umění. Zahrnují také výtvarnou práci v přírodě, návštěvy výstav a přípravu výtvarných akcí pro veřejnost. Výběrem témat a způsobem jejich zpracování učitelky umožňují žákům prakticky si osvojit potřebné výtvarné dovednosti a techniky. Podporují jejich přirozenou potřebu vlastního výtvarného vyjádření, smysl pro originalitu a vlastní výraz, a tak napomáhají rozvoji kreativní stránky jejich osobnosti. Žáci se specifickými poruchami učení mají díky tomuto přístupu učitelek příležitost prožít pocit radosti a úspěchu.

Předmět vyučují tři učitelky. Jedna má pedagogickou způsobilost, dvě jsou bez odborné a pedagogické způsobilosti. Tato skutečnost prakticky neovlivňuje úroveň vyučování, neboť všechny vyučující mají niterný vztah k výtvarnému umění a k tvořivým činnostem vůbec. Výuce výtvarné výchovy slouží nově upravená odborná učebna. Je velmi prostorná, vybavená renovovaným i novým nábytkem a několika dřezy. Vyzdobená je výtvarnými pracemi žáků. V přilehlém kabinetu jsou umístěny dva tiskařské lisy, epirex, nástěnné obrazy historických slohů a další výtvarné pomůcky a potřeby. Dále mají učitelky k dispozici odbornou literaturu a z televize vlastnoručně nahrané videokazety s pořady o výtvarném umění. Iniciativně a vlastními silami obstarávají zbytkový materiál pro dekorativní práci (kůži, textil, korek, karton apod.). Pro žáky s rozšířenou výukou výtvarné výchovy nebo pro málo početné třídy slouží kvalitně a funkčně vybavená keramická dílna.

Při řešení úlohy dekorativního charakteru (masky) učitelka podporovala rozvoj fantazie žáků, orientaci v řazení prvků v tvarové černobílé kompozici (překlápění), kvalitu zručnosti (stříhání papíru). Přestože to byl úkol vzhledem k věku žáků poměrně náročný, zhostili se jej s úspěchem. Při zpracování úkolu kombinovanou technikou si žáci zopakovali nauku o barvě a barevném kontrastu. Ve fantazijní tvorbě dotvářeli linie a barevné plochy dalším materiálem. Pokyny k samostatné činnosti dávaly učitelky jasně a srozumitelně. V jejím průběhu kontrolovaly postup a posuzovaly úroveň prací. Akceptovaly u žáků alternativní řešení úkolů, jejich neotřelé nápady a originalitu.

Pro motivaci využívaly životních zkušeností žáků a mezipředmětových vztahů, které jsou významné pro utváření souvislostí, pro schopnost získané poznatky a dovednosti uplatnit v životě. K odstranění zábran a k podpoře tvořivosti a sebevědomí žáků užívaly pochvalu a připomínku úspěchu v minulé hodině. Slovní hodnocení je podpořeno známkami v žákovských knížkách. Klasifikace, která je také ohodnocením snahy a pokroku, je pravidelná. Smysl pro kooperaci, sebereflexi a toleranci pěstují učitelky u žáků při hodnocení výtvarných prací žáky samotnými i navzájem. Výtvarné práce žáků jsou vystaveny ve třídách, na chodbách, ve vitrínách.

Žáci mají zažitá pravidla chování při výkladu, samostatné práci, při přípravě výtvarných potřeb i úklidu po skončené práci. Atmosféra v hodinách je uvolněná a velmi příjemná. Učitelky jednají s žáky otevřeně a přátelsky, vzájemné vztahy jsou založeny na vstřícnosti, důvěře a partnerství.

Plánování a příprava výuky mají pouze drobné a formální nedostatky. Personální, materiální a psychohygienické podmínky jsou nadprůměrné. V organizaci, metodách a formách vyučování výrazně převažují pozitiva. Motivace a hodnocení i interakce a komunikace jsou příkladné.

Kvalita vzdělávání ve výtvarné výchově je velmi dobrá.

Tělesná výchova

Předmět probíhá v souladu s učebním plánem a učebními osnovami, které jsou blíže specifikované v tématických plánech, vypracovaných učiteli společně pro jednotlivé ročníky. Učitelé navazují na učivo z minulých ročníků, což se projevilo zejména tam, kde byli spojeni žáci dvou následujících ročníků v jedné vyučovací jednotce. Vzhledem k přechodu žáků šesté třídy na 2. stupeň a k tomu, že v rozmezí 11 - 12 let dochází k významnému předělu v psychickém i somatickém vývoji žáka, je spojení 6. a 7. ročníku nevhodné, což bylo zřetelné i ve zhlédnuté hodině. Ve škole byl založen Školní sportovní klub Luka, který umožňuje žákům školy účastnit se v odpoledních hodinách četných sportovních kroužků, např. stolního tenisu, juda, tenisu apod. Žáci školy se pravidelně zúčastňují sportovních soutěží v rámci Prahy 5 a

v mnoha případech postupují do celopražského někdy i vyššího kola.

Tělesnou výchovu vyučují čtyři pedagogové. Pouze jedna z učitelek splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, ostatní tyto podmínky nespĺňují. Ve výuce se absence způsobilosti projevovala pouze ojediněle. Škola disponuje dvěma tělocvičnami, judistickým sálem, víceúčelovým hřištěm s umělým povrchem, fotbalovým hřištěm s umělou trávou a atletickou dráhou, dvěma antukovými tenisovými kurty, horolezeckou stěnou a sálem pro stolní tenis. Vybavení nářadím i náčiním je standardní. Chybí izolační podložky ke cvičení v nižších polohách. To probíhá z hygienického a zdravotního hlediska nevhodně přímo na podlaze.

Ve třídách s rozšířenou výukou tělesné výchovy byla efektivita cvičení žáků značná v důsledku hodin připravených pedagogy s vysokou odborností, výbornou znalostí metod nácviku, organizačními schopnostmi a bezchybnými vlastními ukázkami cviků. V dalších hodinách někdy chyběla znalost úplného metodického nácviku (při dvojtaktu v košíkové). V jednom případě nebyla hodina ze strany vyučující zcela organizačně zvládnutá a občas se vyskytly u žáků řetízky, hodinky a žvýkačky, což vzhledem k výběru cviků a činností nebylo bezpečné. Ve všech hodinách byly aktivity (rozcvička, soutěživé hry, relaxace, vlastní míčová hra, nácvik herních činností aj.) účelně, často a vhodně střídané. Učitelé vedli žáky při hrách důsledně k fair play. Úroveň dovedností žáků byla na velmi dobré úrovni a jejich vztah k předmětu pozitivní.

V některých hodinách vyučující žáky důsledně opravovali a vedli je k opakování cvičení bez chyb. Pokud to situace vyžadovala, vysvětlovali jim proč a jakým způsobem je třeba cvik provést.

Komunikace mezi žáky a učiteli probíhala většinou bez závad a v příjemné atmosféře. Vztah pedagogů k žákům byl velmi hezký.

Plánování výuky má spíše nadprůměrnou úroveň stejně jako materiální a psychohygienické podmínky. Personální podmínky výuky jsou průměrné. Organizace, užití různých metod a forem vykazuje dílčí drobné nedostatky. V motivaci a hodnocení i interakci a komunikaci převažují pozitiva.

Výuka tělesné výchovy je velmi dobrá.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Výuka sledovaných předmětů probíhá dle schválených učebních dokumentů. Zvolený vzdělávací program je naplňován jen s drobnými nedostatky. K pozitivním zjištěním patří vhodná profilace celkem deseti tříd 2. stupně, která účinně využívá nadání a zájmů žáků. Plánování výuky je velmi podrobné a svědomité. Organizace, formy a metody výuky jsou většinou tradiční a účinné. Převažuje kladná motivace a běžné způsoby hodnocení, interakce a komunikace mezi učiteli a žáky je nadprůměrná.

Kvalita vzdělávání je celkově velmi dobrá.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Koncepční záměry ředitele školy jsou vytvořeny na základě znalosti a analýzy potřeb regionu a podmínek školy. Hlavním cílem koncepce rozvoje školy je profilovat ji ve vzdělávací, kulturní a sportovní centrum na sídlišti Lužiny. Prioritou je princip otevřené demokratické školy s důrazem na realizaci projektů, které umožňují pozitivní motivaci žáků i učitelů. Tomu odpovídá hierarchie plánování z hlediska času i zaměření, plány pokrývají všechny oblasti života školy se zaměřením zejména na profilaci některých tříd, materiální a personální podmínky a možnosti individuálních zájmových aktivit žáků. Vedení školy věnuje nadstandardní pozornost výchovnému poradenství, výchovná poradkyně má vypracovaný celoroční plán práce, který zahrnuje všechny oblasti výchovy žáků. Výjimečná pozornost je věnována individuálním plánům pro žáky se SPU včetně jejich realizace. V oblasti materiálních podmínek jsou koncepční záměry naplňovány s důrazem na moderní informační techniku, která je využívána i při doplňkové činnosti organizace. Zvolený vzdělávací program a jeho realizace odpovídá záměrům, v jeho naplňování byly zjištěny jen drobné nedostatky (popsané v jiné části zprávy). Na výuku povinných předmětů navazují vhodně zvolené volitelné předměty, s přihlédnutím k personálním a materiálním podmínkám školy. Hlavní úkoly jsou přehledně a podrobně zpracovány v ročním plánu s určením konkrétních termínů i zodpovědností jednotlivých pracovníků. Nadstandardním způsobem je zpracován např. Plán personálního rozvoje pedagogických pracovníků, na který navazuje plán dalšího vzdělávání a který vychází z kvalitně vypracovaného systému nazvaného "Evaluační standardy". Další, krátkodobé plány, reflektují aktuální situaci a jsou funkčním nástrojem řízení. Vhodně ustavené metodické orgány jsou garantem plánování výuky prostřednictvím tematických plánů, z nichž většina je zpracovaná velmi podrobně.

Rozsah a kvalita plánování jsou příkladné.

Organizování

Ředitel školy má dobře promyšlenou a ustálenou organizační strukturu, školu řídí s přirozenou autoritou a s vhodným nadhledem. V organizačním systému vychází z funkčního Organizačního řádu, školního řádu, podrobně zpracovaného klasifikačního řádu a dalších vnitřních materiálů, které mu umožňují operativní řízení. Ředitel má dvě zástupkyně, zástupkyně pro první stupeň je statutární zástupkyně. Velký rozsah činností zvládá vedení školy díky svému značnému nasazení, odborné erudovanosti a profesionalitě v oblasti managementu. Zejména vzhled ředitele do všech oblastí provozu, pedagogický proces nevyjímaje, svědčí o průběžném sledování, řízení a kontrole pedagogů i dalších zaměstnanců školy. Rozhodování vedení školy vychází z podrobných podkladů a analýz, je operativní a funkční. Záznamy z pedagogických rad dokládají jejich jednání, neobsahují ale někdy stanovení úkolů a zodpovědností konkrétních pracovníků. Ke zlepšení kvality práce metodických orgánů přispívá i občasná účast vedení školy na jejich schůzkách. Součástí chodu školy je spolupráce s rodiči a s žákovskou samosprávou. Organizační a vnitřní řád školy vytvářejí vhodně podmínky pro provoz. Kontrolovaná pedagogická dokumentace, související se sledovanou výukou, je vedena v souladu s platnou legislativou. Rozvrh hodin je sestaven odborně, obsahuje pouze drobná porušení psychohygienických pravidel, a to při rozložení předmětů s dvou a tříhodinovou dotací v průběhu týdne.

Vnitřní informační systém má obvyklé prvky a umožňuje předávání informací mezi vedením školy a učiteli. Způsob předávání informací mezi školou a rodiči i školou a zaměstnanci svědčí

o otevřenosti vedení i vůči případným problémům i o snaze je společně řešit. Žáci mohou své názory a problémy sdělovat přímo vedení školy nebo prostřednictvím schránky důvěry. Značnou vypovídací hodnotu má vlastní webová stránka. Výroční zpráva o činnosti školy byla zpracována v souladu s platnou legislativou přehledně a velmi podrobně, slouží jako zdroj informací o jejím stavu i o plánech na její další rozvoj. Ředitel školy také řádně poskytuje informace podle zákona o svobodném přístupu k informacím.

Škola organizuje v souladu se svojí koncepcí mnoho mimotřídních a mimoškolních aktivit, které obohacují a dotvářejí vzdělávací program. Např. v rámci Estetického střediska, které již pracuje devět let, probíhají kurzy hry na kytaru, klavír a zobcovou flétnu, žáci mají možnost navštěvovat kroužek keramiky. Výrazně se škola prezentuje svojí sportovní činností, zejména ve stolním tenisu, dále sportovní gymnastice, tenisu, judu, basketbalu a atletice, což souvisí s výjimečnou kvalitou sportovního zázemí. Na výuku informatiky navazují počítačové kroužky. Spolupráce vedení školy s nejrůznějšími partnery, včetně Sdružení rodičů, Obvodní pedagogicko-psychologické poradny a Úřadu MČ je pravidelná a přispívá k efektivitě činnosti školy. Žáci se úspěšně účastní výjimečného množství soutěží a olympiád.

Organizování má velmi dobrou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení školy při jednání s pedagogickým sborem uplatňuje demokratický styl řízení, při kterém apeluje na osobní odpovědnost, tvořivost, iniciativu a morální vlastnosti pracovníků. Nástroje operativního řízení (pedagogické a provozní porady, plány, soubory úkolů vyplývajících z koncepce školy apod.) jsou pružné a účinné. Vedení školy sleduje odbornost a výsledky výuky u jednotlivých pracovníků pomocí hospitací a vhodně jejich schopností využívá např. převedením na druhý stupeň nebo je přesvědčuje a motivuje ke studiu a doplňování vzdělání. Při plánování dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků vychází vedení školy přednostně z absence odborností s ohledem na zájmy školy a žáků. Velmi efektivní a propracované je uvádění začínajících pedagogů do praxe. Každý má svého garanta se shodnou odborností, s nímž je neustále v kontaktu. Probíhají vzájemné hospitace a pokud to provozní podmínky dovolují, vyučuje začínající pedagog i garant paralelně v jednom ročníku. Četnost hospitací vedení školy u začínajících pedagogů je poměrně vysoká a sleduje pokrok při úspěšném zapojení do pedagogického procesu. Všichni pracovníci školy jsou motivováni osobním ohodnocením, jehož kritéria jsou podrobně a jasně rozpracována a pracovníci jsou s nimi prokazatelně seznámeni. Kritéria obsahují zejména tvůrčí přístup k výchově a vzdělávání žáků, další vzdělávání i při větším rozsahu pracovních úkolů a celkovou kvalitu pedagogické práce. K pravidelnému sebehodnocení využívá vedení školy pedagogické rady a velmi sebekriticky je též obsaženo ve výroční zprávě.

Vedení a motivování pracovníků jsou příkladné.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní systém školy je organickou součástí celkového systému řízení a zaměřuje se na jednotlivé zaměstnance nebo úseky školy. Základem je Plán hospitační a kontrolní činnosti. Tento roční plán je rozčleněný do měsíců a určuje sféry pozornosti jednotlivým členům vedení školy. Konečnou kontrolu provádí ředitel. K nápravě zjištěných nedostatků jsou přijímána uvážlivá opatření. Evidence stížností je velmi dobře vedena a vedení školy se kauzami dle předložené dokumentace důsledně zabývá. Hospitační činnost je systematická, kvalita pohospitačních rozborů s pedagogy svědčí o metodicky a organizačně odborném přístupu vedení školy, i když se nedaří vždy vykonat plánovaný objem hospitačních činností. Vedení má

o svém sboru přiměřený realistický přehled i na základě dalších dílčích kontrol (rozhovory s pracovníky, prohlídky prostor, sledování dokumentace). Vedení školy rovněž kontroluje delegované pravomoci. Problematika výchovně-vzdělávací práce, tak jak se jí zabývají pedagogické rady, není někdy v zápisech doprovázena závěry se stanovením zodpovědnosti a termínů plnění. To znesnadňuje kontrolní činnost, která má jinak v souhrnu velmi dobrou úroveň.

System a účinnost kontrolních mechanismů jsou nadprůměrné.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Řízení školy je funkčně strukturováno, vychází z velmi dobré koncepce, která se opírá o vhodně zvolený vzdělávací program. V činnosti metodických a poradních orgánů byly zjištěny pouze dílčí a odstranitelné nedostatky. Oblast plánování i vedení a motivování pracovníků jsou efektivní a účinné. V organizování a kontrolních mechanismech výrazně převažují pozitiva. Škola nabízí žákům širokou nabídku mimořádných a mimoškolních aktivit.

Podmínky vzdělávání jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM
--

Kontrolované období: kalendářní rok 2000

Hodnocení efektivity čerpání NIV

Kontrola hospodaření byla zaměřena na přiděl, čerpání a vyúčtování prostředků přidělených škole ze státního rozpočtu v roce 2000. Po předložení 4. závěrečné úpravy rozpočtu ze Školského úřadu pro Prahu 5 ze dne 1. 11. 2000 bylo zjištěno, že nebyl překročen závazný limit prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci ani závazný limit počtu zaměstnanců stanovený škole.

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

Mzdové prostředky přidělené škole v roce 2000 ze státního rozpočtu byly použity na platy pedagogických a nepedagogických zaměstnanců, zákonné odvody za zdravotní a sociální pojištění a na ostatní platby za provedenou práci. Všechny tyto prostředky byly vyčerpány v plné výši, tak jak bylo stanoveno v závazném ukazateli poslední úpravy rozpočtu ze dne 1. listopadu 2000.

Při ekonomické kontrole bylo namátkově zkontrolováno i zařazení zaměstnanců do platových tříd a stupňů, v této oblasti nebyla porušena platná legislativa.

Ve škole jsou uplatňována ustanovení vnitřního platového předpisu, který stanoví podmínky pro přidělení osobních a dalších příplatků a mimořádných odměn pro zaměstnance školy.

Hodnocení efektivity čerpání ONIV

Tyto prostředky byly v roce 2000 využity na nákup ochranných pomůcek do školní jídelny. Nákup učebnic a učebních pomůcek byl zaměřen k profilaci školy, proto převažoval nákup sportovního vybavení, nákup učebnic a učebních pomůcek pro výuku matematiky a fyziky, českého a anglického jazyka a pomůcek pro výtvarnou výchovu. Vzhledem k tomu, že

ve škole je několik integrovaných žáků byly zakoupeny výukové programy pro tyto žáky, dyslektické čítanky, pracovní sešity a kalkulačky.

Další prostředky byly využity na předplatné odborných časopisů a publikací pro speciální pedagogiku. Část z ostatních neinvestičních výdajů byla použita na školení pedagogů, pronájem bazénu a v minimální míře na cestovné.

Hodnocení efektivity čerpání účelových prostředků

V roce 2000 obdržela škola účelově vázanou dotaci k zajištění škol v přírodě. Prostředky určené k tomuto účelu byly vyčerpány v plné výši.

Hodnocení výroční zprávy o hospodaření školy

Výroční zpráva o hospodaření školy v roce 2000 obsahuje všechny zákonné náležitosti. Je zpracována v návaznosti na účetnictví a statistiku školy a obsahově vyjadřuje hospodaření školy ve sledovaném období.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Prostředky přidělené ze státního rozpočtu byly ve výši 95% vyčerpány na mzdy, zákonné odvody a ostatní platby za provedenou práci. Zbylé prostředky byly využity jako ostatní neinvestiční výdaje.

Všechny prostředky přidělené škole v roce 2000 ze státního rozpočtu byly vyčerpány v plné výši a byly řádně zúčtovány.

Na základě dokladů, které byly školou předloženy ke kontrole, nebylo zjištěno nehospodárné nakládání s prostředky přidělenými ze státního rozpočtu.

Finanční prostředky byly použity k financování NIV souvisejících s výchovou a vzděláváním.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Aktuální zřizovací listina školy s účinností od 1. ledna 2001
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol MŠMT č. j. 24 416/2001-21
- Vybrané třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy, dokumentace žáků se specifickými vývojovými poruchami učení, vybrané žákovské knížky a sešity, rozvrh hodin
- Zápisy z jednání pedagogické rady a předmětových komisí, tematické plány
- Organizační řád, vnitřní řády školy
- Hospitační záznamy vedení školy
- Evidence kontrol a stížností
- Koncepce školy, roční plán a další plány
- Podkladová dokumentace ČŠI
- Hospitační záznamy ČŠI
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001
- Zahajovací výkaz Škol V3-01 o základní škole – rok 2001

- Výroční zpráva o hospodaření školy za rok 2000
- Závazné ukazatele rozpočtu NIV k 1. 11. 2000
- Vnitřní platový předpis a platový řád z 9. 3. 2001
- Vybraná personální a mzdová dokumentace
- Vnitřní směrnice pro vedení účetnictví a zpracování účetních dokladů z 31. 8. 2001
- Oběh dokladů z 31. 8. 2001
- Vnitřní směrnice k provádění doplňkové činnosti
- Účtový rozvrh na rok 2000
- Výkaz zisku a ztrát k 31. 12. 2000
- Výkaz škol (MŠMT) P1-04 čtvrtletní výkaz o pracovnících a mzdových prostředcích v regionálním školství za 1. – 4. čtvrtletí 2000
- Pokladní knihy z roku 2000
- Vybrané účetní doklady o čerpání finančních prostředků na ONIV v roce 2000

ZÁVĚR

Orientační inspekce byla zaměřená na hodnocení průběhu a podmínek vzdělávání ve všech profilových předmětech, českém jazyce a literatuře a anglickém jazyce.

Většina výuky je na velmi dobré úrovni s běžnými rozdíly v její kvalitě u jednotlivých vyučujících. Kladně je možno hodnotit zvolenou profilaci školy rozšířením výuky matematiky a přírodovědných předmětů i předmětů výchovného zaměření. Škola má pro realizaci své koncepce velmi dobré materiální podmínky, kvalitní způsob plánování a vhodnou organizační strukturu. Personální podmínky jsou vzhledem k velikosti školy spíše nadprůměrné. V komunikaci mezi žáky a pedagogy převažují pozitiva. Drobné dílčí nedostatky jsou pouze v činnosti předmětových komisí a v kontrolním systému, které vyplývají z ne vždy důsledně prováděné kontroly přidělených úkolů.

Škola realizuje úspěšně doporučení, která obsahovala inspekční zpráva v roce 1998. Učiněná opatření přispívají ke zlepšení činnosti školy.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu byly v kontrolovaném období vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům čerpány efektivně.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Vedoucí týmu

Mgr. Věra Vítová

.....

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Odbor školství MHMP, Praha 4	2002-03-15	019 90/02-5153
Zřizovatel: MČ Praha 13, Ovčí hájek č.p. 2159, 158 00 Praha 5	2002-03-15	019 89/02-5153

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány.